

INTERREG-IPA PROGRAM PREKOGRANIČNE SARADNJE
RUMUNIJA-SRBIJA

MEHANIZAM EVROPSKE CIVILNE ZAŠTITE I MODULI

Temišvar

7. septembar 2023.

Ciljevi

- Razumevanje kontesta i operativnog ciklusa misija
- Identifikacija resursi na koje se zasniva
- Identifikacija osnovnih principa modula CZ

Mehanizam evropske civilne zaštite

- Kada razmere neke katastrofe prevazilaze nacionalni kapacitet za odgovor, MEHANIZAM omogućuje zemljama učesnicama da pruže koordiniranu pomoć, zasnovanu na tekućim potrebama.
- Pre dešavanja neke katastrofe, MEHANIZAM pruža savetovanje u vezi sa prevencijom i pripremama u oblasti civilne zaštite

Mehanizam evropske civilne zaštite

- 34 zemalja učesnica:
- 28 zemalja članica EU
- Island, Norveška, Srbija, Severna Makedonija, Crna Gora, Turska, Albanija, Bosna i Hercegovina
- Od svog osnivanja 2001, mehanizam je aktivisan u više od 600 vanrednih situacija
- 2021. godine, mehanizam je aktivisan 114 puta.
- Pandemija koronavirusa u Evropi u celom svetu
- Poplave u Belgiji
- Šumski požari pri Sredozemnom moru na Zapadnom Balkanu i u Austriji
- Repatrijacije iz Afganistana
- Zemljotres i uragan na Haitiju
- Rat u Ukrajini pokrenuo je najveću hitnu operaciju od osnivanja mehanizma.

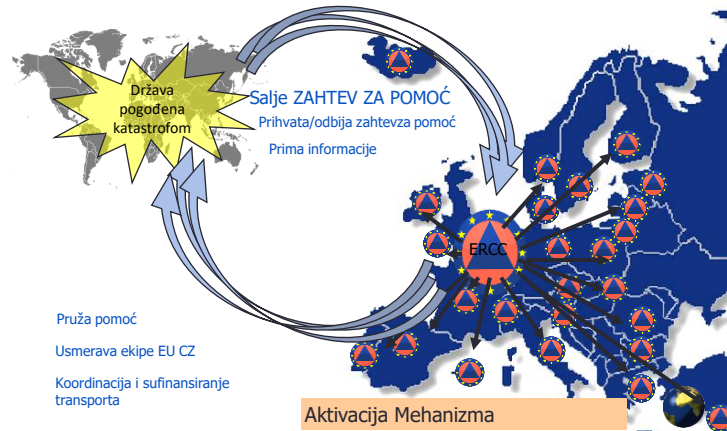
UCPM – svrha

- UCPM se koristi kako unutar, tako i van EU.
- Podržava zemlje učesnice tokom celokupnog ciklusa upravljanja u katastrofama:
  - Prevencija: Podržava zemlje u prevenciji rizika ili smanjenju pogođenosti ljudi, životne sredine ili imovine kao posledice vanrednih situacija.
  - Priprema: Obuka, vežbe, razmena stručnjaka, moduli.
  - Odgovor: Omogućuje saradnju u asistenciji za civilnu zaštitu u slučaju velikih katastrofa unutar i van EU

Tipovi katastrofa koje pokriva UCPM

- Prirodne katastrofe
  - poplave, zemljotresi, šumski požari, cikloni/oluje, klizišta zemljišta
- Katastrofe izazvane ljudskim delovanjem
  - Ekološke katastrofe (nesreća sa alkalnim blatom u Mađarskoj 2010) – Kompleksne vanredne situacije (Irak, Sirija, Jemen)
  - Priliv izbeglica (države EU + Zapadni Balkan)
  - Eksplozije/nesreće
- Epidemiološke situacije - Epidemija Ebola virusa
- Konzularna pomoć
  - Teroristički napadi (medicinska evakuacija u Mumbaju)
  - Evakuacija građana EU iz Libije i TCN iz Tunisije / Egipta, Jemena (2015)

UCPM – kako funkcioniše?

Traženje pomoći

- Pomoć može biti pružena SAMO AKO postoji specifični zatev
- Bilateralno <=> multilateralno

Traženje pomoći

RAZLOZI

- Zahtev Vlade
- Prethodne katastrofe sa značajnim humanitarnim posledicama
- Može postati oblasni multi-državni događaj
- Država daje utisak nepripremljenosti
- Nedostatak kapaciteta za odgovor
- Takmičenje za prisutnost
- Politički pritisak
- Medijski pritisak
- Odgovor koji se očekuje

OGRANIČENJA

- Suverenitet
- Prethodna negativna iskustva
- Ponos/imidž
- Strah od umora donatora
- Strah od haosa
- Bezbednost / strah od izloženosti
- Nedovoljne informacije
- Političke preokupacije
- Sporedni efekti (na primer uticaj na turizam)

Interreg - IPA CBC
Rumunija - Srbija

Pružanje pomoći

• RAZLOZI

- Zahtev Vlade
- Prethodne katastrofe sa značajnim humanitarnim posledicama
- Može postati oblasni multi-državni događaj
- Država daje utisak nepripremljenosti
- Nedostatak kapaciteta za odgovor
- Takmičenje za prisutnost
- Politički pritisak
- Medijski pritisak
- Javni pritisak
- Odgovor koji se očekuje

• OGRANIČENJA

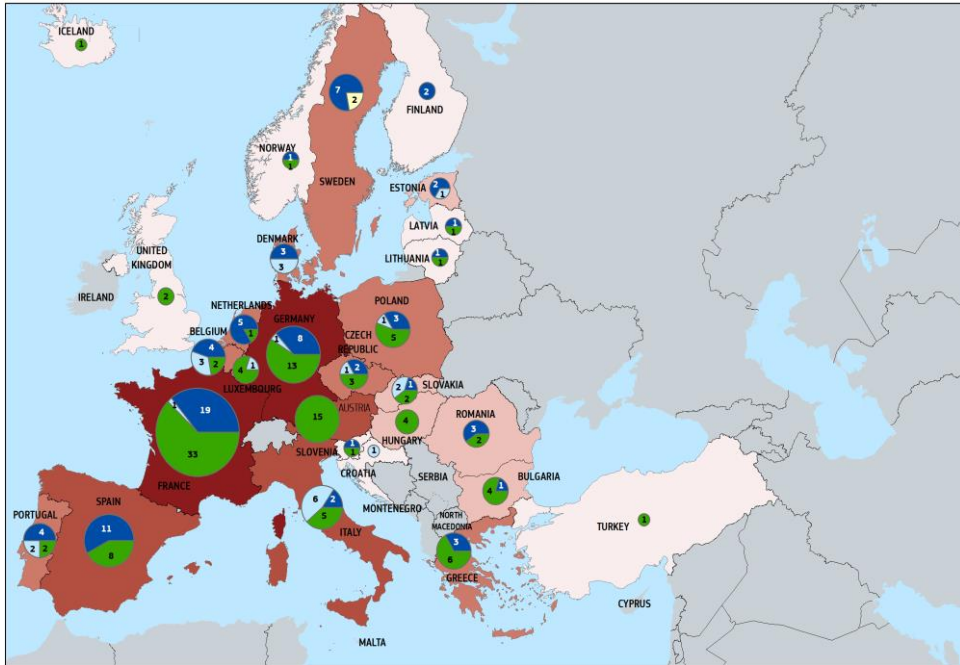
- Nedostatak informacija na osnovu kojih se donosi odluka
- Nijedan zahtev Vlade
- Bezbednost
- Neadekvatna logistika radi podrške međunarodnih timova
- Čekanje dodatnih informacija / Razvoj situacije
- Dovoljni nacionalni kapacitet
- Percepcija tipa „mala katastrofa”
- Finansijska/ekonomska kriza

Moduli

- Odlukom Komisije 2008/73 ustanovljena su pravila za implementaciju koncepta modula u slučaju Mehanizma.
- Ideja ustanovljenja modula civilne zaštite radi konsolidacije evropskog odgovora na prirodne katastrofe i na katastrofe izazvane ljudskim faktorom lansirana je od strane država članica nakon cunamija u Južnoj Aziji decembra 2004.
- Juna 2005, Savet Evrope je usvojio opšti koncept, tražeći osnivanje kapaciteta za brzi odgovor Eu na osnovu module civilen zaštite zemalja članica.

Moduli

- Predefinisane i registrovane ekipe (CECIS) (ljudska i tehnička sredstva)
- Samodovoljne i autonomne
- Resursi jedne ili više država, na volonterskoj osnovi
- Ispunjuju zadatke shodno međunarodnim odrednicama
- Mogu biti poslate u vrlo kratkom roku unutar i van EU (uglavnom u roku od 12 sati od zahteva za pomoć)
- Interoperabilne
- Obučene (finansirane od EU u izvesnoj meri)

Interreg - IPA CBC Rumunija - Srbija

Registровано 224 modula i 10 TAST

- Poplave: Pumpe velikog kapaciteta; Ograničavanje dejstva poplava; Spašavanje u slučaju poplava uz pomoć čamaca;
- Požari: Moduli za borbu protiv šumskih požara - kopneni i vazduhoplovni;
- Traženje i spašavanje: Urbano srednje i teško traženje i spašavanje MUSAR, HUSAR; Traženje i spašavanje u CBRN uslovima
- Medicinski: Istureni medicinski punkt sa ili bez hirurškog bloka; Poljska bolnica; Fiksni ili mobilni EMT 1, EMT2, EMT3, Vazdučna medicinska evakuacija žrtava katastrofe;
- CBRN: Detekcija i uzimanje hemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih uzoraka;
- Privremeno urgentno sklonište;
- Pročišćavanje vode.